

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ПО ИКОНОМИКА, ТЪРГОВИЯ И УСЛУГИ - ЛОВЕЧ**

УТВЪРЖДАВАМ:(п).....*

ДИРЕКТОР: (П. ДРАГАНСКА)

*Подписът е заличен в изпълнение на ЗЗЛД

**Политика за подкрепа на
личностното развитие на ученика
в ПГИТУ - Ловеч**

учебна 2025/2026 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

След семейството училището е значим фактор във формирането на личността и в изграждането на нови ролеви отношения. Училището поставя пред учениците реални изисквания да взаимодействат, да се трудят, да се съобразяват, да намерят и заемат своето място в колектива и социалната среда. Училището има своите значими функции да подпомогне порастващото дете да открие и развие своята индивидуалност, да осигури среда, в която ученикът да може да се сравнява, да се конкурира и сътрудничи, за да възпита у себе си онези умения, които ще го направят социално адаптивен и способен да се впише в общността.

Училището като институция изгражда позитивен организационен климат, създава условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

Училището самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за подкрепа за личностно развитие на ученика, за изграждане на позитивен организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност, които се базират на идеите и принципите на приобщаващото образование.

В Професионалната гимназия по икономика, търговия и услуги - Ловеч се осигурява подкрепа за личностно развитие на учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. (съгласно чл. 174, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование).

Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

На учениците в гимназията се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Подкрепата за личностно развитие в гимназията е обща и допълнителна. (съгласно чл. 177, ал. 1 от ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование).

II. ОБЩАТА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИК

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на ученика в училището съобразно индивидуалните му потребности.

Общата подкрепа за личностно развитие включва:

- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
- Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- Кариерно ориентиране на учениците;
- Занимания по интереси;
- Библиотечно-информационно обслужване;
- Грижа за здравето;
- Осигуряване на общезитие;
- Поощряване с морални и материални награди;
- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

- Дейности за превенция на обучителните затруднения;

1. Екипната работа между учителите включва

1.1. Обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа. (съгласно чл. 179 от ЗПУО)

1.2. Провеждане на регулярни срещи за:

- преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на ученик;
- набелязване на конкретни мерки за обща подкрепа само за отделни ученици.

2. Допълнителното обучение по учебни предмети е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет и/или за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа. Потребностите от допълнителното обучение се определят от учителя по предмета и координатора, а за учениците със специални образователни потребности – от екипа за подкрепа за личностно развитие. Допълнителното обучение може да се провежда както от учител по предмета, така и от друг учител в същата предметна област.

3. Допълнителното консултиране по учебни предмети е достъпно за всички ученици и се предоставя от учителите по предмети ежеседмично в рамките на учебната година. Директорът на училището утвърждава график в началото на учебната година в който се определя приемно време и място на всеки учител, поставя се на видно място в сградата на училището и се публикува на интернет-страницата на училището. Класните ръководители информират родителите за възможностите за допълнително консултиране по учебните предмети. Времето за допълнително консултиране е част от работното време на учителите.

4. Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (съгласно чл. 180 от ЗПУО).

4.1. Информирането се отнася до:

- видовете подготовка в училищното образование, профилите и специалностите от професии;
- институциите в системата на предучилищното и училищното образование и висшето образование и реда и условията за прием на ученици и студенти;
- динамиката и потребностите на пазара на труда.

4.2. Консултирането е насочено към:

- разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия;
- формиране на умения за планиране на учебното и личното време;
- формиране на умения за планиране на кариерното развитие;
- преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците;
- решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация.

4.3. Индивидуалната и груповата работа се осъществява за:

- подобряване на мотивацията на учениците за учене и професионална реализация;
- провеждане на интерактивни упражнения по кариерно ориентиране;
- провеждане на дискусии с ученици и родители по теми, свързани с избора на образование, професия и работа;

- провеждане на тренинги с ученици за формиране на умения за вземане на решения и търсене на работа

4.4. Работата по програми за кариерно ориентиране включва дейности с ученици:

- от VIII-XII клас – за подготовка за преход към по-висока степен на образование/пазар на труда;

- с ученици от отделни целеви групи – застрашени от отпадане от училище, талантили ученици, ученици със специални образователни потребности, ученици с противообществени прояви и др.

- за реинтегриране на отпадналите от училище;

- за формиране на нови умения за социално включване и мобилност.

5. Заниманията по интереси включват:

- Дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство;

- Изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, и национално ниво;

- Обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85 от ЗПУО.

- Заниманията по интереси се провеждат чрез организационни педагогически форми – клуб, секция и други.

6. Библиотечно-информационното обслужване се осигурява чрез училищна библиотека и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа, с цел изграждане на навики за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. (съгласно чл. 182 от ЗПУО).

Училищната библиотека предоставя универсална информация чрез различни по тип, вид, тематика, език документални източници.

Училищната библиотека формира в учениците култура и умения за търсене и ползване на информация, изгражда навики за непрекъснато самообразование, подтиква към креативност, подпомага достъпа до културни и образователни събития, мотивира личностното израстване и гражданската отговорност.

7. Грижата за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други. (съгласно чл. 183 от ЗПУО).

8. Осигуряването на общежитие включва:

- Наставяване на ученици;

- Осигуряване на условия за организиране и провеждане на самоподготовка на учениците;

- Провеждане на консултации по учебни предмети и индивидуална работа;

- Организиране и провеждане на занимания по интереси;

- Работа с родители.

9. Учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училището. Директорът на институцията след решение на педагогическия съвет със заповед може да учредява награди за учениците. (съгласно чл. 184, ал. 1 ,4 от ЗПУО).

10. Гимназията осъществява дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

10.1. Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и включват (съгласно чл. 185 от ЗПУО):

- изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
- разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа;
- партньорство с родителите;
- дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност.

10.2. Професионалната гимназия по икономика определя видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които включват (съгласно чл. 186, ал. 1 от ЗПУО):

- обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
- използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище;
- консултиране на детето или ученика с координатора на екипа за подкрепа на личностното развитие;
- създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).
- участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището.

11. Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности като:

- Допълнително обучение по учебни предмети
- Консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

Дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се предоставят след обсъждане на информацията от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък обучението и от наблюдението на развитието на отделни деца или ученици, които срещат затруднения в обучението. За целите на обсъждането се използват:

- сведения от педагогически специалисти за силните страни на децата и учениците;
- сведения от педагогически специалисти за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези деца или ученици;
- данните от информацията, която придружава тези ученици от предишното учебно заведение в което са се обучавали;

Обсъждането на цялата информация се прави от педагогическите специалисти, които работят ученика, като за резултатите от обсъждането се уведомява

родителят.

Въз основа на обсъждането за отделни ученици се определят дейности от общата подкрепа за личностно развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения. Въз основа на обсъждането се определят тези ученици, на които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие. Класният ръководител запознават родителя с предприетите конкретни мерки и го информират за резултатите от изпълнението им. В случаите когато ученик получава обща подкрепа не се отчита напредък в развитието му в рамките на три месеца, класният ръководител на ученика, запознават родителя за необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности.

III. ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИК

Оценката на индивидуалните потребности се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие, утвърден със заповед на директора на училището за конкретен ученик – със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания за всяка учебна година (съгласно чл. 187 от ЗПУО).

Определеният от директора екип за подкрепа на личностно развитие на ученика, извършва оценка на индивидуалните му потребности съгласно изискванията на раздел I, Глава IV от Наредбата за приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището (чл. 188 от ЗПУО).

Екипът за подкрепа за личностно развитие изработва план за подкрепа, изготвен за всеки конкретен ученик (съгласно чл. 189, ал. 3 от ЗПУО). За конкретни дейности от плана за подкрепа при необходимост могат да бъдат привлечени външни за училището специалисти.

Планът за подкрепа се разработва за ученик (чл. 187, ал. 2 ЗПУО), съгласно изискванията на чл. 82 от Наредбата за приобщаващото образование.

Родителят, представителят на ученика или лицето, което полага грижи за ученика, се запознава с плана за подкрепа на ученика, като му се предоставя копие от него. Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на ученика.

При наличие на трима и повече ученици в паралелка със специални образователни потребности и/или когато учениците със специални образователни потребности в паралелката са с комплексни потребности вследствие на емоционално-поведенчески проблеми при разстройство от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване, нуждаещи се от допълнителна подкрепа за личностно развитие може да се осигури помощник на учителя за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник на учителя са разписани в чл. 112 от Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение.

Екипът за подкрепа на личностно развитие извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай (съгласно чл. 189, ал. 4 от ЗПУО).

Допълнителната подкрепа за личностно развитие според вида си е

краткосрочна или дългосрочна.

Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика се предоставя за определено време в процеса на училищното образование, като:

- за ученици със специални образователни потребности обхваща период от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование;

- за ученици в риск обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в училище в сътрудничество с отделите за закрила на детето;

- за ученици с изявени дарби обхваща период от минимум една учебна година;

- за ученици с хронични заболявания обхваща периода, необходим за лечението на ученика. При необходимост срокът ѝ се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето или ученика.

Дългосрочна е подкрепата, която обхваща повече от един етап от степента на образование или е за целия период на обучение на ученика в училището.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на **ученици със специални образователни потребности, деца с хронични заболявания, деца в риск** включва:

- работа с ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане;

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на **ученици с изявени дарби** включва:

- осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;

- осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;

- осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт;

- осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други;

- осигуряване на възможности за включване в програми и проекти;

- провеждане на летни академии, тематични семинари, дискуссионни клубове и други;

- сътрудничество с висши училища, културни институции, Българската академия на науките за подкрепа на даровити деца и ученици;

- отпускане на стипендии за отличен успех или при достигане на призови места на национални и международни олимпиади и състезания.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици с изявени дарби се

предоставя случаите на трайни способности и постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, класирани на първите три места на общински, национални и международни изяви с конкурсен характер през предходната година.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на ученици с изявени дарби се определя от екипа за подкрепа за личностно развитие по предложение на учителя в групата или на учителя, който преподава на ученика по съответния учебен предмет, или на специалист в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и се осъществява съгласно план за подкрепа, в който се определя и броят на часовете за допълнителна индивидуална работа.

Училището осъществява подкрепа за личностно развитие на ученици за успешен преход на между отделните етапи и степени на образование или между институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Преходът между институциите в системата на предучилищното и училищното образование се планира от координаторите за подкрепа на личностно развитие в институциите с участието на родителя. Родителят сътрудничи на екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика. При прехода на ученик от една институция в системата на предучилищното и училищното образование друга родителят предоставя на координатора в институцията, в която се записва ученикът, актуална информация за състоянието му, включително и съпътстващи документи за здравен и социален статус. При преходите на учениците между институциите в системата на предучилищното и училищното образование - координаторите си предоставят плана за подкрепа и документите на ученика.

IV. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти

Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор, всички учители

2. Дейности, свързани с допълнително обучение на учениците

Оценяване на индивидуалните потребности на учениците и определяне на необходимост от обща или допълнителна подкрепа

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители, екип ЕПЛР

Изготвяне на програми за развитие при наличие на учениците с обучителни затруднения/проблемно поведение.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители, екип ЕПЛР

Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

3. Дейности, свързани с кариерно ориентиране на учениците

Осигуряване на подходящи тестови методики и информационни материали за учениците от X, XI, XII клас.

Срок: Септември

Отг.: Класни ръководители,
Процеса на търсене и кандидатстване за работа. Умение за писане на CV и мотивационно писмо. Беседа и упражнение с учениците от XI, XII клас.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители

4. Дейности, свързани със занимания по интереси.

Обмяна на информация между учителите и учениците за установяване интересите на учениците

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители,

Създаване на клубове по интереси.

Срок: Октомври

Отг.: Всички учители

Организиране на допълнителни културни, спортни и др. дейности и инициативи от Ученическия съвет.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия-тържества, конкурси, състезания, концерти

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

5. Дейности, свързани с библиотечно-информационно обслужване и модернизиране на материално-техническата база и осигуряване на позитивна подкрепяща среда за обучение и възпитание.

Обновяване на библиотечния фонд, учебно-техническото оборудване, в т.ч. и компютърните кабинети в училище.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор, всички учители

Поддържане на система за видеонаблюдение на двора и прилежащите терени на училището.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

Благоустрояване на дворните пространства, подобряване на условията за учене.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Осигуряване на достъп до училищната библиотека и до всички налични информационни ресурси с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

Срок: Постоянен

Отг.: Учители

6. Дейности, свързани с грижа за здравето на учениците

Осигуряване на медицинско лице в училище

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

Осигуряване на сигурна и безопасна материална база.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и

здравословен начин на живот.

Срок: Постоянен

Отг.: Медицинско лице, класни
ръководители

Провеждане на тематични инструктажи.

Срок: Постоянен

Отг.: Медицинско лице, класни
ръководители

Включване на учениците в спортни дейности и мероприятия, туризъм.

Срок: Постоянен

Отг.: Учител по ФВС

Провеждане на съвместни кампании с РЗИ срещу зависимости по повод:
31 май – Световен ден без тютюнев дим; 26 юни – Международен ден за борба със
злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици; 18 октомври – Европейски ден за борба
с трафик на хора; 1 декември – Световен ден за борба със СПИН и др.

Срок: Постоянен

Отг.: Медицинско лице, класни
ръководители

7. Дейности, свързани с поощряване на учениците с морални и материални награди.

Съобщаване и похвала за високите постижения на отделни ученици в
областта на науката, спорта, изкуството и др., за приноса им към развитието на
училищната общност .

Срок: Постоянен

Отг.: Директор, всички учители

Награждаване с грамоти и сертификати за отличен успех, високи
постигания и принос към развитието на училището.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор, всички учители

Материални награди за високи постижения на отделни ученици

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

8. Дейности, свързани с превенция на насилието

Провеждане на регулярни срещи с ръководството на училището и
Педагогическия екип с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на
психологическия климат в класовете и утвърждаването на атмосфера на доверие и
подкрепа.

Срок: Постоянен

Отг.: Ръководство на училището

Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на
тормоз/ насилие и ученици с агресивно поведение.

Срок: Постоянен

Отг.: УКБПМНУ

Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители

Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа
подкрепа на ученици в риск.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители

Диагностициране на климата в класа и на груповите взаимоотношения. Подпомагане на учениците при решаването на конфликти и създаване на отношения, основани на толерантност, приемане и разбирателство.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители,

ЗДУД

Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между ученици, родители и учители.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители,

ЗДУД

Съвместна работа с Дирекция „Социално подпомагане“ и инспектори от „Детска педагогическа стая“.

Срок: Постоянен

Отг.: Ръководство, класни

ръководители

9. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение.

Провеждане на анкета и наблюдение на учениците с цел подобряване на учебната среда.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Провеждане на тематични училищни конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на учениците.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Обсъждане на възникнали проблеми/конфликти с ученика и класния ръководител с цел изясняване и получаване на подкрепа за разрешаването му.

Срок: Постоянен

Отг.: Класни ръководители

Насочване на ученика към клубове по интереси, съобразени с неговите потребности.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители

Включване на ученика в дейности в полза на класа или училището, съобразено с неговите желание и възможности.

Срок: Постоянен

Отг.: Всички учители, ученически съвет

Настоящата политика е приета с решение на Педагогически съвет – протокол № 11/12.09.2025 г.